

Кіно

ДВОХТИЖНЕВИЙ ЖУРНАЛ
УКРАЇНСЬКОЇ КІНЕМАТОГРАФІЇ

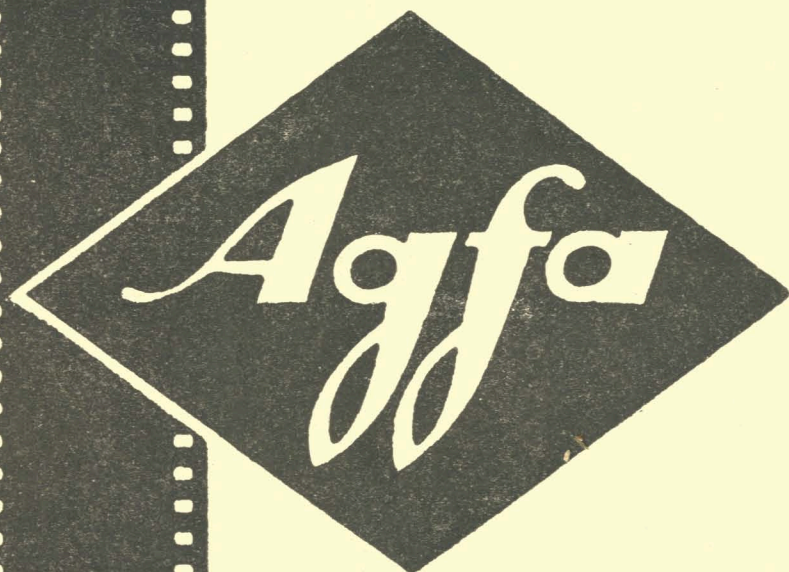
8

КАДР З ФІЛЬМУ
„КОНТАКТ“

Реж. Е. КОСУХІН
Оператори
Ю. ВОВЧЕНКО та
Ю. ТАМАРСЬКИЙ.



РОСІЙСЬКИЙ ВІДДІЛ:
Генеральний представник на С.Р.С.Р.
I G E R U S S K O
HANDELSGESELLSCHAFT m. b. h.
BERLIN NW 7,
DOROTHENSTRASSE 35.



КІНО-

ПЛІВКА

“ К І Н О ”

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ КІНЕМАТОГРАФІЇ

Рік видання 5-й

Квітень, 1930 р.

№ 8 (80)

ЗА ПРОЛЕТАРСЬКУ КРИТИКУ В КІНІ, ЗА МАЙБУТНІ КАДРИ КІНОКРИТИКІВ-ПРОЛЕТАРІВ З ФАБРИК І ЗАВОДІВ

ПРО КРИТИКУ КІНЕМАТОГРАФІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ

Все лихо кінематографічного мистецтва полягає в тому, що воно до цього часу не спромоглося мати справжньої марксіської критики, яка б з відповідною підготовкою та аналізом розбирала ту чи ту кінематографічну творчість, тим самим виправляла б хиби цієї творчості та навчала б, як треба робити, з кого і з чого треба вчитися, щоб досягти вищого щабля культури.

Кінематографічне мистецтво не має традицій критичної думки, а значить—не має й відповідної школи справжньої та потрібної критики. Тому то ми так часто маємо до діла з випадковою оцінкою, з випадковим ставленням до того чи того фільму, маємо надзвичайну розбіжність критичних оцінок, маємо нечувану амплітуду коливань думок щодо оцінки кінематографічних творів.

Все це разом узятє багатомовно промовляє насамперед про відсутність систематизованої критики і навіть спеціальної школи.

Тим більше це варт підкреслити, коли взяти на увагу, що кінематографія є одно з найважливіших мистецтв, оскільки воно найбільш масове.

Такий стан речей є загрозливий з тих міркувань, що він з одного боку не виховує кінематографічного митця під кутом зору марксіського комуністичного світогляду, а з другого боку справді дає змогу кінематографії припускати надзвичайно багато помилок.

Справді, чому ми на тринадцятому році революції, майже на десятому році існування радянської кінематографії не спромоглися мати критики, яка допомогала б у далеко більшій мірі просувати вперед кінематографічну культуру?

Ми мусимо зазначити, що в жодній галузі мистецтва ми не маємо стільки еклектизму по лінії формально-стильовій, як то маємо в кіні, ба навіть не лише в стильовій, а й в ідеологічному настановленні окремих кінематографічних творів.

Причин всього цього слід шукати, безперечно, в фактах відсутності теорії про кінотворчість, а також і в тому, що до цього часу ми не організували справжньої систематичної революційної марксіської критики.

Коли ми в літературі чи в театрі можемо назвати установи, що досліджують ці галузі мистецтва, коли ми там можемо назвати людей, що посідають відповідне місце в критиці і в організації певних думок навколо цієї критики, то цього ми аж ніяк не можемо сказати про кінематографію.

Очевидно, наспів уже час, коли треба як слід заходитися навколо організації критики в кінотворчості, бо без неї навряд чи буде можливість розгортати велику роботу культурної ваги і вихоплювати цю творчість з традицій старих засобів та прийомів по лінії формально-стильовій, та по лінії ідеологічного настановлення. І що-швидше з'явиться критика в кінематографії, то скоріше пощастить нам зліквідувати елементи недоречностей та проривів, а часом і звичайної некультурності в наших кінематографічних творях.

Треба уже зараз заходитися навколо питання організації людей з інших галузей творчості, що мають досвід в комуністично-марксіській критиці й скупчити їх навколо кінематографічного мистецтва, щоб рушити справу критики цього мистецтва вперед.

Багато питань стоїть перед кінематографічною творчістю і зокрема питання боротьби за принципи марксо-ленінського світогляду в ідеологічній роботі, що ними повинна бути просякнута вся кінематографічна творчість, питання боротьби з неучтвом, що так часто панує в нашій роботі, питання боротьби за нові покажчики в кінематографічному мистецтві.

Тут повстає безліч різних питань, що їх треба щодня засобами критики та аналізу розв'язувати, а звідси давати й настановлення тим, що будуть практично їх здійснювати. Повстає хоча б таке питання, як справа диференціації творчості у кіні, тобто диференціації творчості в такому напрямкові, щоб якісь передові покажчики тягли за собою відсталі елементи, покажчики, що на перших часах, можливо, будуть не зовсім зрозумілі для широких мас загалом. Це не означає, що ми нашу кінематографічну культуру повинні будувати за рангами. Ні, це означає, що треба відсталі елементи тягти до опанування покажчиків вищого щабля культури. Повстає також питання методології культурфільмів. Все це повинно знайти своє місце в тій великій роботі, яку ми хочемо назвати **кінотворчістю**. І коли ми зможемо, як слід організувати цю справу, налагодити й забезпечити її від різних збочень, формальних тенденцій тощо, тоді не буде траплятися й тих неприємних колізій, що мали місце навколо таких прекрасних творів, як „Звенигора“, „Арсенал“, „Земля“. Хіба ж міг би трапитися за всіх тих умов, за які ми говорили раніше такий прикрий випадок, як виступ Дем'яна Бедного—славнозвісний фельетон якого, не говорячи вже за його форму, надто й надто гіперболізує собою „критику“ й корисного тій справжній критиці навряд чи може щось дати. Крім того, творчість такими засобами просовується не вперед, а відсувається назад.

Загострена критика не по лінії принципового настановлення, а по лінії лайливих виразів за приміром—„хто кого перекричить“ і хто більше протягом певного часу випустить лайливих слів,—ніколи не давала корисних наслідків для культури.

Варт думати, що така „критика“ є лише явище тимчасове, явище, яке неминуче породить справжню критику й поставити кінематографію в рівні умови з критикою інших мистецтв і культур.

І коли така критика прийде, коли вона буде утворена силами культурного активу пролетарів фабрик і заводів, тоді таких виступів, що їх єдиним спрямованням є лайка, а не критика, що так потрібна для кінематографічної творчості, не буде.

В цій справі революційній культурній громадськості пролетарської України належить проробити чимало роботи.

2

РАПОРТУЄМО СУСПІЛЬСТВУ

Вміщуючи нотатку Я. Кобилянського про виконання промфінплян кінотеатрами Київського відділу, редакція „Кіно“ звертається до інших відділів з проханням надіслати відомості, як виконали вони свої промфінпляни.

Протягом березня кінофабрика мала виконати покажчики по виробництву кінофільмів на 1.58 відс., а виконала 1,86 відс. (118 відс. задання). Отже за півроку, замість 9,34 відс. виконано 9,48 відс. До того ж якість продукції на багато вища від фільмів першого півріччя 1928—29 року. Жодну із зроблених фільмів не забраковано,—усі пішли в прокат.

За 5 місяців (крім березня) зменшено собівартість кожного фільму на 400 карб. (замість 54.900—54.500 карб.).

У першому кварталі стався прорив промфінплян—32 відс., а покажчики собівартості недовиконали на 22 від. Протягом другого кварталу прориви першого кварталу зліквідовано і Одеська фабрика, таким чином, огріхи свої виправила.

Пристаючи до виконання пляну третього кварталу, Одеська кінофабрика наперед може запевнити, що його буде виконано. За це говорять ті передумови в роботі, що ми їх маємо на сьогодні. Найголовніші ж чинники виконання—це широко розвинене соцзмагання між цехами та ударниками.

ОДЕСА ПЛЯН ВИКОНАЛА

СОЦЗМАГАННЯ Й МУЗИКА

(15 Держкіно).

Договір на соцмагання поміж держкінами передбачав поліпшення музлюстрації по 3-х напрямках: 1) якісне та репертуарне поліпшення; 2) цілковитий зв'язок поміж оркестрою та апаратурою і 3) запровадження музичних репетицій.

Хоч всі ці пакти стосувалися до всіх кінотеатрів, проте 5-те кіно є виняток з цього правила.

Наприклад, контакт поміж оркестрою та будкою може бути лише за безпосереднього зв'язку (телефон, дзвінок), але цього, на жаль, в 5-му держкіні нема. бо телефон зіпсовано, а на кілька разів вимоги диригента налагодити його, адміністрація не звертає уваги і нічого конкретного не робить.

Що до музичн. репетицій, то тут справа обстоїть так: з запровадженням 5-денки, робочий день оркестранта збільшився на 1/2 год. (замість з 6 1/2 год. тепер починають о 6-й). Отже, диригент пропонував адміністраторові для поліпшення якості музичної ілюстрації підсумувати

ці півгодини за тиждень і, використовуючи одразу цей час, перед кожною новою програмою влаштовувати музичні репетиції вдень. Не дивлячись на те, що на таку систему перейшли деякі кіно (2,3), адміністратор 5-го Держкіна на це не погодився, мотивуючи тим, що, мовляв, музлюстрація в держкіні і так на достатній височині.

Це ставить під загрозу виконання договору про музичне соцмагання.

Тепер про саму роботу. Оркестра, що складається з 11 чоловіка завантажена повністю: на 2/3 часу сеансу. В 5-му Держкіні налагоджено зв'язок з українськими композиторами (Ревуцький, Золотарьов), що їх твори використовуються. Диригент вимагає від оркестри не тільки механічного виконання, а й тримає в курсі музичного сценарія, дає відповідні пояснення. Музичні твори стилем і епохою завжди відповідають фільмові.

Я. К—й.

ПЛЯНИ КІВА ПІД ЗАГРОЗОЮ

ЯК ВИКОНАЛИ ПРОМФІНПЛЯН КИЇВСЬКІ ДЕРЖКІНА

На перший квартал поточного року загальний прибуток по всіх 22 держкінах Київщини мав був вносити 537.890 карб., виконано ж його на 536.264 карб. Отже, недовиконання становить 0,3 відсотка.

Валові витрати за цей термін становили 440,225 карб., витрачено лише 434,256. Маємо, таким чином, економію в 1,4 відс.

Зазначене недовиконання не є характерне й виникло воно випадково, через диференціацію цін на кіно квитки. Справа в тому, що Робкаса розповсюдила більше абонементних книжок, ніж то було передбачено. Через це каси держкіна, продали менше квитків за нормальними цінами.

Економія на витратах, у голонному розподіляється так: 1) амортизація помешкань 6%, 2) оренда, податки, страхування—8%, 3) опалення—28%, компослуги—16%, 4) прокат нот—39%, 5) прокат музичних інструментів—7% та 6) канцприладдя—25%. Варто підкреслити, що по електриці економії немає.

Недовиконання в загальному промфінплян на 0,3% припадає лише на 5 та 19 держкіна, недовиконали промфінплян—перше на 11, а друге на 5%. Решта державних кін дає таку картину перевиконання пляну: 1 держкіно—5%, 2 держкіно—10% й 3-є—32%.

Витрати за пляном вносили 73.961 карб., а через заощадження, що його викликало, в голонному, соцзмагання, маємо лише 72.767 карб. Отже, економія становить 1,7%.

Вищезазначені цифри свідчать про те, що держкіна промфінплян виконали досить успішно.

Я. Кобилянський

Недовиконання пляну I-го кварталу і потреба за всяку ціну ліквідувати цей прорив у 2-му кварталі покладало на колектив Київської кінофабрики великий обов'язок. Постанови загальних зборів, виробничих, цехових та загальних нарад вимагали від колективу кінофабрики в цілому великого напруження й гнучкості, щоб обов'язково цей плян виконати. Однак треба констатувати, що за винятком деяких окремих груп, що їх було перекинуто на фільми до засівкампанії, більшість не виявляла потрібного темпу й гнучкості й наслідки від роботи не такі, на які ми мали право сподіватись.

Цифри виконання пляну на 20/III, себто за другий квартал без останньої декади (10 днів), дають таку картину виконання пляну:

Разом з недовиконанням за I-й та за II-й квартали по художніх картинах треба було виконати 6,82 картини, а виконано 4,16 картини, або 61% пляну.

По лінії культфільму фабрика повинна була виконати разом з недовиконанням пляну за перший квартал 12,16 картини, а виконала всього—9,66 карт., або 69, 4% пляну. Отже на 20/III було недовиконання по художніх фільмах на 39%, а по культурфільмах на 20,6% супроти робочого пляну.

Коли припустити, що за 10 днів березня, які залишились, ми підемо тим же темпом, яким ми йшли в перших двох декадах березня,—то ми максимум будемо мати на 1/IV виконання пляну по художніх картинах 4,40 картини, або 64,5%, а по культурфільмах 10,60 картин, або 87,2%.

Треба мати на увазі, що в великій мірі допомогало виконанню пляну щодо кількості переключення цілої низки груп за період лютий-березень на фільми до засівкампанії. Це збільшило відсоток пляну як по художніх, так і по культурфільмах. Коли б цих короткометражок не було, то по художніх фільмах ми б мали величезний прорив і недовиконання пляну більше ніж в першому кварталі. Тут, так би мовити, ми маємо кількісний ефект; а щодо якості, то ці картини можна віднести до категорії середніх.

Коли врахувати все це, то треба констатувати повний прорив по лінії художніх фільмів. Цей прорив головним чином полягає в тому, що фабрика не змогла забезпечити ні одного режисера новим відповідним сценарієм. Є випадки, коли режисери по 3 місяці не могли приступити до роботи (Гричер та інші) через брак сценаріїв.

Розрахунок, що кожний режисер може дати протягом року до 2 1/2 або не менш як 2 картини, йде на нівець.

Це явище, безперечно, негативного порядку і його конче треба ліквідувати, посиливши кадр робітників сценарної майстерні.

За „Землю“

Робітники Києва голосують за „Землю“. Робітники Києва вважають її фільмом високохудожнім і революційним, вважають, що „Земля“ правильно висвітлює класову боротьбу на селі й заходи партії щодо колективізації

Малахін

(Робітник КГМ).

Я проглядав фільм „Земля“ з кількома робітниками. Ми прийшли спеціально його подивитись, бо ще до виходу на екран про його було багато розмов. Нам фільм сподобався. Він не трафаретно й цілком по-новому розповів нам про нове життя, розповів нам правду про село, цілком одійшовши від того поганого, що ми бачили у фільмах, які намагалися подати класову боротьбу на селі.

Майстренко

(Робітник КГМ).

„Земля“ поруч з позитивними моментами має цілу низку негативних. Поруч з такими прекрасними моментами, як зупинка трактора, похорон, подано голу

жінку, яка негативно впливатиме на мольдь. Її треба було б не подавати голою, а коли й подавати, то не цілком. Класову боротьбу відбито добре. Дивиться фільм легко й з величезним напруженням спочатку й до кінця.

Голуб

(Робітник Ленкузні).

Говорити про „Землю“ так як говорив Дем'ян Бідний у своєму фельетоні, це значить вороже ставитись до української пролетарської культури. Цей фільм я проглядав два рази. Два рази я сидів під гіпнозом тієї чудесної високохудожньої правди про село й класову боротьбу, яку так прекрасно подав режисер Довженко. Дуже добре, що в фільмові не подано трафаретного попа, його тип був ніби відповіддю папі Римському, що ми не переслідуюмо церкви, що вона сама

вже стара, трухлява, майже нікому не потрібна.

Цінг

(Зав. Більшовик).

Фільм „Земля“ прекрасний з художнього боку й цілком витриманий з боку ідеологічного. Класову боротьбу на селі подано. Такий фільм як „Земля“ потрібний нам, а через це виступ Дем'яна Бідного, який назвав фільм контрреволюційним, треба засудити.

Рибалка

(N-ий Піх. полк).

Фільм „Земля“ надзвичайно хороший. Я сам з села. Добре його знаю. А через це, проглянувши фільм, прийшов до висновку, що він цілком відбиває класову боротьбу на селі, цілком правдиво подає масу сільську. Виступ Дем'яна Бідного, який дав неправильну оцінку, який намагався просто скомпрометувати, — неправильний. За це йому треба винести громадську догану.

Мурзал

(N-ий Піх. полк).

Фільм „Земля“ гарний. Класову боротьбу на селі відбито добре. Боротьба Василя й активу за нове село подано так, як мені приходилось спостерігати, коли я перебував на селі. Дуже добре обіграно куркулів. Виступ Дем'яна Бідного, в якому він намагається засудити фільм „Землю“ і довести, що він контрреволюційний, недоречний.

Кропачев

(партактивіст, робітник Червонопрапорного з-ду).

В радянській кінематографії нема жодного фільму, який би так правдиво, так високохудожньо подавав класову боротьбу на селі. Є моменти, яких не можна ніколи забувати (зупинка трактора, похорон). Цей фільм переживе багато десятиліть, на його будуть дивитись не лише як на високохудожню річ, а й як на документ епохи, який правдиво висвітлює заходи партії на селі.

Для глядача він цілком зрозумілий. Робітник і селянин на всі сто відсотків з першої частини й до останньої сприйме його з захопленням.

Виступ Дем'яна Бідного з фельетоном „Філософи“ (Известия ЦИК'а) в якому він засуджує „Землю“, як контрреволюційний фільм. — є неправильний. В цьому виступі я вбачаю пристрастну недооцінку шедевра української кінематографії.

Луїза Епштейн

(партактивістка робітниця 1-ої посадочної ф-ки).

Маємо багато фільмів, в яких режисери кустарними засобами намагалися подати класову боротьбу на селі. Довженко одійшов від кустарництва. Він засобами високотехнічної культури подав класову боротьбу на селі та новий життєрадісний побут села. Наша сучасність потребує таких фільмів. Вони правдиво без зайвої сентиментальності розповідають про класову боротьбу, про смерть,



Кадр з фільму „Земля“.

У під час боротьби й про нових Василів, які після його смерті без вагань займуть місце й будуть продовжувати боротись за соціалістичне майбутнє.

Трагедія жінки, що в нестямі рве на собі одяг—подана правильно. Отже висновки: виступ Дем'яна Бідного неприльний. Фільм „Земля“ цілком наш, як з ідеологічного, так і з художнього боку.

Бувайлов

(зав. Більшовик).

Картина з художньо-технічного боку дуже хороша. Клясова боротьба є. Трохи тускловатий зміст. Погане в картині повторення, які базуються на одних і тих же особах. Загальну установку фільму розуміє кожний робітник, що дивиться цей фільм.

Стальниченко

(робітник Червонопрапорного заводу).

Все робітництво нашого заводу, що проглядало фільм „Земля“ більше ніж задоволене з нього. Наша загальна думка, що радянська кінематографія до цього часу не мала подібного фільму. Фільм „Земля“ цілком правильно подає клясову боротьбу на селі. Зачитавши фельетона Дем'яна Бідного — „Філософи“, в якому він намагається скомпрометувати такий цінний витвір української кінематографії, треба винести ухвалу, що засуджувала б цілком неправильну дію Дем'яна Бідного.

Шуб

(робітник партактивіст 1-ої обувної фабрики).

Надвичайно художній, надзвичайно цінний фільм. За допомогою цілої суми художніх засобів дуже добре відбито в окремих моментах клясову боротьбу на селі. Моменти з голою жінкою деякі можуть не зрозуміти, як не зрозумів Дем'ян Бідний, назвавши ці моменти похабними. Цілком виправдує себе зупинка трактора й рятування ідеї. Ні в одному з фільмів, що трактують клясову боротьбу села не подано таких прекрасних, нових похорон, з новими піснями, цілком забарвленим новим побутом.

Виступ Дем'яна Бідного, в якому він намагається залити брудом „Землю“,—цілком неправильний і неприпустимий.

Адельштейн

(партактивіст Червонопрапорного заводу).

Фільм „Земля“ подано за цілком новою формальною методою, яку дуже легко сприймає робітник з середньою підготовкою. В окремих моментах дуже добре відбито клясову боротьбу на селі, хоча роля куркуля подана трохи схематично. Є закиди, що треба викинути голу жінку. Я вважаю, що ці заходи цілком недоречні через те, що вона тісно ув'язана з загальним настановленням „Землі“. Виступ Дем'яна Бідного й його закиди, що фільм контрреволюційний — є цілком неправильний.

Рейцін

(зав. Більшовик).

Фільм „Земля“ дуже й дуже хороший. Моменти клясової боротьби відбиті цілком.

ком. З художнього боку картина вища за всі радянські фільми, які ми бачили.

Абрамов

(зав. Більшовик).

Фільм „Земля“ хороший. Клясову боротьбу в окремих моментах подано добре. Дуже вдалий похорон, тільки, на жаль, немає слів з тієї пісні, що співають і невідомо чому немає червоного прапора.

Було б добре, як би кохана Василя розривала на собі одяг. Її поява не була б такою раптовою, яку робітник з надто низькою культурою може не зрозуміти. Назвати фільм похабним і контрреволюційним, як це назвав Дем'ян Бідний, ні в якому разі не можна.

мурдулович

(робітник з цвях. заводу).

З художнього боку фільм „Земля“ надто цінна річ. Клясова боротьба в окремих моментах надзвичайно хороша (куркуль і його реагування, коли привезли трактора). Гарно зроблено похорон, але невідомо, чому немає червоного прапора. Голу жінку можуть не зрозуміти, їй треба було б подати на тлі похорону, щоб вона там розірвала на собі одяг. Яюсь незрозуміло, чому танцює Василь. Так само не ясно для мене, чи Хома кається, чи ні. Загалом фільм хороший. З думкою Дем'яна Бідного погодитись ніяк не можна.



На наших фотах кадри з фільму роботи режисера О. Довженко—„Земля“.

Мощним процесам соціалістичної перебудови села—наше кіно мусть добре й віддано служити! Той не радянський фільмар, хто не розуміє цього завдання! Ми вміщуємо думки робітників-ударників та селян-колосників з цього приводу! Слугайте, фільмари!

ГАНЕБНІ ПОКАЖЧИКИ

Уже закінчується піврічна виробнича й загальна діяльність українського кіно, але ніхто ще не підводив підсумків щодо показників зросту, або навпаки — інших показників, тобто щодо невиконання покладених на виробництво й інші галузі діяльності завдань.

Якщо по лінії господарчої діяльності української кінематографії ми маємо показники зросту, закріплення позицій і далі змінення економічної бази, що підводять сталий ґрунт під уся діяльність кіно, то цього ні в якому разі не можна сказати про наше виробництво, яке, з рештою, є основна наша діяльність, основна функція всього кінематографічного процесу. **Хіба не зрозуміло, що за наших умов уся система заходів господарчого й економічного порядку спрямована виключно на розвиток виробництва?** Ця система господарчих заходів підводить міцну економічну базу під виробництво, але виробництво наше ще й до цього часу не може ніяк виборотатись з показників відставання.

Наслідки 5-місячної, тобто майже піврічної діяльності говорять про те, що по лінії художніх фільмів Київська кінофабрика виконала промфінплан лише на 56%, а Одеська кінофабрика свій план по лінії художніх фільмів виконала на 70%. І такі показники ми маємо в добу напруження всіх творчих сил країни, в добу соціалістичного змагання й масового ударництва, в добу, коли всі активні сили нашої країни творять нечуване своїм патосом і розмахом історичне діло. Невже ж це, навіть без особливої аналізи, не свідчить про нечуване відставання, що його зазнає кіновиробництво в порівнянні з загальними темпами розвитку? Невже цього не досить, щоб з повною відповідальністю запламувати наше виробництво й віднести його до категорії „назадників“ у темпах?

Де ж причини такого відставання?

Причини цього, насамперед, не в об'єктивних показниках, маніра прикриватися якими вже давним-давно відкинута, а в неорганізованості нашого виробництва, відсутності відповідальності за свою роботу в окремих цехах, у окремих робітників, особливо по лінії художньої роботи. Як не дивно, але в цьому питанні й передові елементи нашого виробництва теж пасуть задні і особливо це стосується робітників художнього складу.

Ми вважаємо, що зрештою треба покласти край отій безвідповідальності щодо шукання тем. Коли люди ходять по 2—3 місяці й не виконують ніякої соціальної функції, шукаючи теми в той час, коли колгоспники кричать про невідповідність тем, про те, що зовсім немає тем про життя соціалістичного сектора сільського господарства, про те, що село на 90% не знає кіно—це ж, по суті, значить робити великий злочин перед сучасним будівництвом.

Не раз вже говорилося й писалося проте, що режисер мусть бути інженером кіновиробництва, виконуючи прями й безпосередні завдання виробництва, і в процесі виконання цих завдань розгорнути свої творчі сили. Але часто-густо обмежений індивідуалізм, по суті ж — неприхована богема, виступає на передній плян в одних думках щодо шукання тем. Невже ж для нас незрозуміло, що в любому районі сучасної колективізації, любому районі великого індустріального будівництва є така сила прекрасних тем, що навіть без перетворення на сценарії, без прикрашування спрощеними, часом грубо схематичними, видумками, а просто звичайним зафільмуванням були б чудовим матеріалом, щоб показувати мільйонам і на цьому матеріалі навчати ці мільйони, показувати яким шляхом розгортається наша країна, бо ж навіть цього ми не робимо, не переключаємося по-революційному сміливо і рішуче на потрібний матеріал соціалістичного будівництва, а шукаємо теми.

У цьому основна причина невиконання промфінплану, а зовсім не в кризі виробництва, що ними так часто, неприлюдно, прикриваються ті, що, по-суті, крім балаканини, ніякої корисної соціальної функції не виконують. Але настав момент, коли треба рішуче і жорстко обстріляти кіновиробництво, обстріляти важкими набоями, щоб зрештою примусити робітників цього виробництва працювати так, як того вимагає сучасна доба. Одне з двох: або кіновиробники з виключною відданістю будуть працювати над розв'язанням великих завдань сучасності, або вони будуть пасти задні і цим самим органічно відмирати від процесу будівництва нового життя.

Нам здається, що лише в такий спосіб слід ставити питання й звідси робити певні висновки щодо організації творчого кінематографічного процесу.

Ганебні показники—ось що ми мусямо сказати про наслідки нашої піврічної діяльності, а оскільки це так, — **потрібно, негаючи часу, розгорнути роботу в такий спосіб, щоб до кінця року ми не лише виконали промфінплан, не лише здійснили вимоги колективістів, ударників, індустріальних робітників а ще й перевиконали його.** Цього вимагає сучасність, дистанцію відставання від якої ми ні в якому разі не можемо збільшувати, а повинні боротися за зменшення її.

І. Воробйов.

Швец, Нестеренко, Рябокін

(члени Ради Ржищівського колгоспу ім. 1-го травня).

Тепер, коли клясова боротьба на селі перебуває в стані надзвичайного підйому, коли куркулі та підкуркульники за всяку ціну намагаються зірвати велику ідею колективізації, нам потрібні фільми про те, як ліквідувати куркулів та їхніх посіпак, як найкраще поставити колгосп, щоб він міг задовольнити вимоги, які ставить перед ним держава, вкладаючи величезні кошти в колективізацію.

Наше село майже зливається з містом. Ми інколи маємо змогу бувати в кіні. Фільми, що ми їх там бачимо, задовольнити нас не можуть через те, що в тематичному відношенні вони надто відстали від нашої доби. Здіймаючи фільми про село, треба обов'язково знімати й про місто, комбінуючи сільський матеріал з міським і на цьому тлі подавати справжню боротьбу робітника та селянина за майбутнє.

Кнуренко, Воленавський, Дзюба

(члени колгоспу ім. 1-го травня).

Під час революційних свят та з'їздів нам інколи привозять фільми, що трохи торкаються побуту села та міста. Коли ж це все одійде, надходять так звані „будні“, під час яких зовсім не треба йти до кіно, бо розумного там нічого не побачиш. Замість того, щоб подавати нам фільми про нове життя та про ті дні, як боролись за нього, нам показують любовні пригоди якогось законродного пана чи панни. Життя вимагає, щоб здіймали фільми, які були б цілком співзвучні добі (побут робітників, колгоспи, взаємини міста й села).

Решетник, Білик, Редька

(комсомольський актив колгоспу ім. 1-го травня).

Дуже багато негативного є ще на сьогодні в житті колгоспу. Багато селян не розуміють справжніх завдань, які стоять перед кожним з них. Вони вступають до колгоспу, а коли тільки розпочинається кампанія усупільнення худоби (коні, воли), вони тікають з колгоспу. Так от про такі негативні моменти треба ставити гарні комедії, які б висміювали боягузів.

Зараз ми виїхали на працю в поле. Жодного фільму, що був би присвячений весінній засівній кампанії у нас не було. Було б бажано, аби кіновиробництва давали на села не лише ігрові фільми, а й культурфільми, забезпечивши перегляд цих фільмів лекторами.

Довга

(село Березівка, голова колгоспу „Більшовик“).

Тепер точиться багато розмов про культурну революцію. Кіно—це один із засобів, який на культурному фронті повинен відігравати величезну роль. Наше село в своїй більшості ще не бачило кіно. Добре було б, як би до нас приїжджала кінопересувка і хоч трохи познайомила багатьох з тих, що чули про кіно, але не бачили його. В нашому селі є багато цікавого матеріалу, який треба було б здійснити для історії (боротьба на фронті лікнепу та боротьба з куркулями та підкуркульниками).

(голова сільради села Березівка).

Село наше цілком відірване від культурного життя. Разом з учителями ми інколи улаштуємо доповіді тощо. Звичайно ці доповіді задовольнити селян цілком не можуть, через те що немає такого художнього матеріалу, яким можна було б зацікавити селянина, після доповіді. Кілька разів ми обговорювали питання про те, аби купити апарат і випитати механіка, кілька разів прохали район допомогти нам в цій справі, але відповіді ми не одержали. Ми дуже жалкуємо, що кіновиробництва не зв'язуються з нами, і не йдуть до нас з пересувками та доповідями про кіно.

Хопта

(член Ради колгоспу „Ельшовик“).

Колись у місті я бачив кіно. Я пригадую, яке сильне враження воно зробило на мене. Уявляю, яку величезну роллю воно відіграло б зараз, коли б його кинути в колгоспи, а особливо в ті села, де люди лише починають жити культурним життям. Кіно допомогло б їм набути знань, яких не має змоги набути більшість, що до цього часу ще не ліквідувала своєї неписьменности.

Майстренко, Куксеико

(голова колгоспу в селі Онацьке та член того ж колгоспу).

В нашому селі немає бібліотеки, немає школи. 60% дітей поза школою, але про кіно ми чули і знаємо, що воно десь є. 90% населення не бачило кіно-картин. Ми зверталися до району,

На нашу думку на це повинні звернути увагу кіновиробництва, вони повинні шляхом ударної кампанії висилати бригади в такі забиті села, як Онацьке і знайомити населення з культурними здобутками та допомогти йому якнайкраще творити нове життя.

Удовенко

(село Пивці, голова рев. комісії куша колгоспів).

Наше село має хороше приміщення для кіна, але воно майже не використовується через те, що немає апарату. З району інколи приїжджає пересувка, але задовольнити населення вона не може, бо її виїзди дуже рідкі та й фільми, що їх вона привозить зовсім не відповідають завданням нашого сьгодні. Немає жадного фільму про колективізацію і той складний процес, про ту боротьбу, яка відбувається на цьому фронті. Селяни дуже цікавляться фільмами про місто, про життя робітників та про зростання нашої соціалістичної промисловости.

Глобенко

(голова Пивецької сільради).

До початку колективізації села нам інколи привозили фільми, які були зв'язані з розвитком сільського господарства. Тепер в такий для нас ударний момент, коли село стає на нові рейки цілковитого успішнення, ми не маємо ні одного фільму, який став би нам в допомозі в нашій боротьбі. Село дуже цікавиться картинами. Коли їх демонструють, то театр завжди переповнено.

замкнених каюниць і нарешті повиповнилися до села, допомогли йому завойовати культуру, без якої неможлива перемога на фронті колективізації.

Сторінко

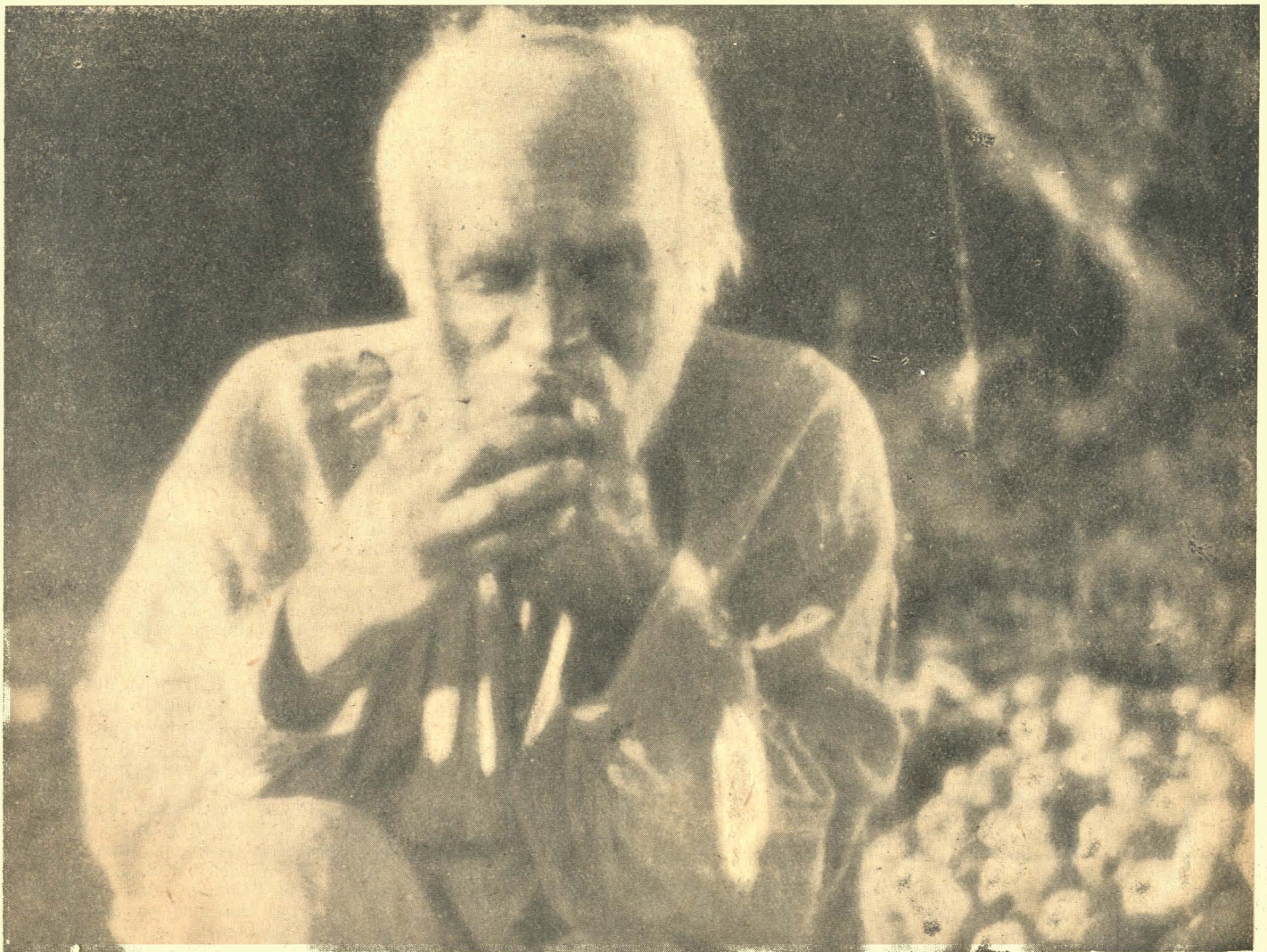
(с. Пивці, ударник з цукеркової фабрики ім. Карла Маркса).

Нам доводиться працювати на селі в надзвичайно тяжких умовах. Кіно, яке повинно бути допоміжним чинником в нашій роботі цілком відстало від швидкого темпу життя. Немає жадного фільму про засівну кампанію, немає такого фільму, який допоміг би селянинові засвоїти нові форми землеоброби. Вбачаю в цьому цілковитий розрив між кіновиробництвом та районами суцільної колективізації.

Нікітаєв

(с. Пивці, ударник з 6-ої друкарні).

Тепер майже вся худоба в районах суцільної колективізації усупільнена. Постає надзвичайно гостре питання про підвищення культурного рівня тих людей, що доглядатимуть за худобою. На цю тему немає ні одного фільму, це явище ненормальне, його треба негайно ліквідувати і випустити фільм на цю тему, кинувши його в райони суцільної колективізації. В житті сел є ще багато недоліків. Підкуркульники за всяку ціну намагаються зірвати нашу роботу. Вони користуються з різних засобів. Найбільше підкуркульники розпускають чутки, ніби коні й воли, що їх усупільнено хворіють. Це, звичайно, брехня, але дехто їм вірить. На цю тему теж потрібен фільм, який цілком розбивав би заходи підкуркульників.

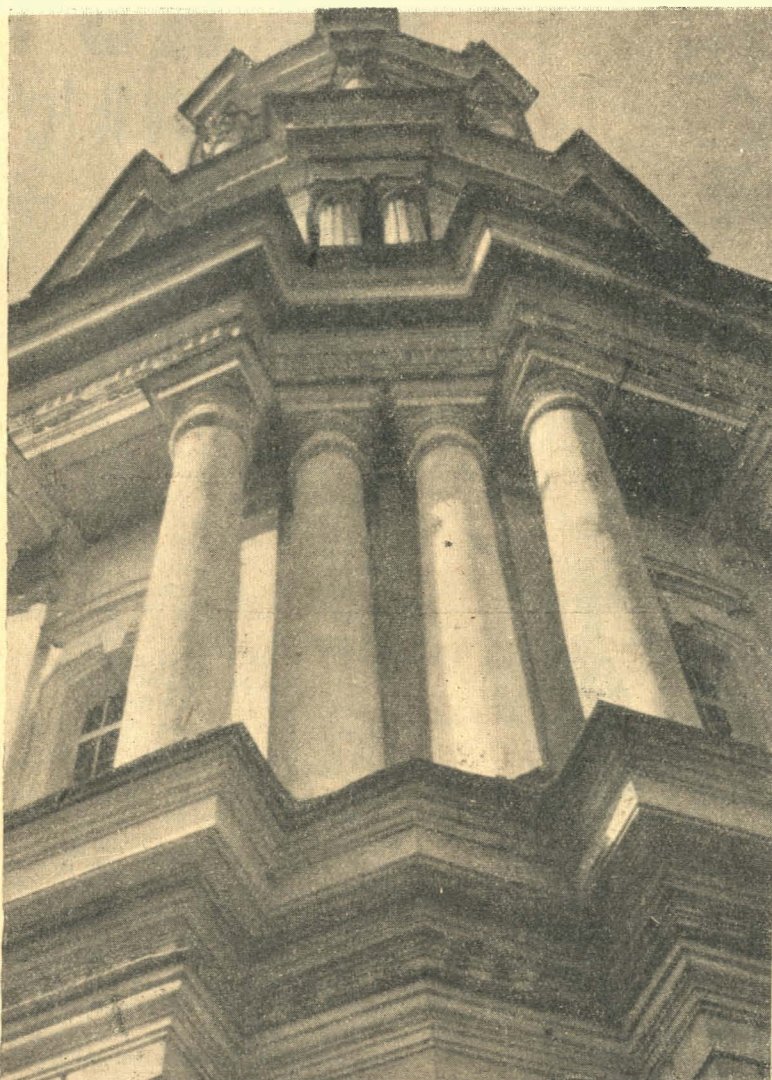


Кадр з фільму „Земля“.

Культурна відсталість населення Білорусі примушує установи, що працюють на культурному фронті, значно й значно пожвавити свою роботу. Особливо це стосується до Білдеркіна, що є одною з найбільших бойових дільниць на культурному фронті. Нараховуючи 5 років свого існування Білдержкіно за цей короткий час, не дивлячись на дуже тяжкі умови, все ж зуміло значно розгорнути свою роботу.

Низка випущених картин яскраво змальовує побут і життя до і після революційної Білорусі.

Картини ці зроблені здебільшого білоруськими режисерами й на білоруському матеріалі і фільмувалися вони на кінофабриках Совкіна, бо Білдержкіно власної кінофабрики поки що не має. Це найбільший недолік в роботі Білдержкіна, але незабаром він має бути усунений, бо вже поставлено справу збудування кінофабрики в Вітебську. Це, доречі, єдине місто в Білорусі, що придатне до кіноз'йомок як з боку природи так і з боку природних умов. Вже оголошено конкурс й фабрика має бути на кінець п'ятиліткі готова. Її виробничу спроможність розрахова-



но на 14 знімальних груп по лінії художніх картин і кілька груп по лінії культурфільмів.

Щоб обслужити села, що розташувалися серед лісових нетрів та непролазних болот, яких дуже багато на Білорусі, організовано низку пересувовок, що встигли охопити своєю роботою найвіддаленіші села.

Міська сітка кінотеатрів теж покищо незадовільна, через те в кількох містах Білорусі будуються й закінчуються будуватись кінотеатри з розрахунком на звукове кіно.

На фабриці Совкіна зараз Білдержкіновські режисери фільмують цілу низку картин як художніх так і культурно-наукових. Картини ці незабаром будуть закінчені і підуть у прокат.

Так, поволі, але впевнено розгортається кінопромисловість Білорусі. І коли на сьогодні ще білоруський культурний фронт зазнає іноді проривів, то в недалекому майбутньому їх буде ліквідовано. Цьому запорукою п'ятирічка культурного будівництва Білорусі.

О. Борисов



Подаємо кадри з нових фільмів виробу Білдержкіна — вгорі з фільму „Алеся з вулиці“; внизу — „Завойована земля“.

ІВАН ЯКОВЛЕВИЧ

КУЧЕРОВ

НЕ ХОЧЕ СЯ ФІЛЬМУВАТИ СЯ

Треба сказати правду, що такий заголовок сміло можна називати неправдоподібним, навіть не знаючи, хто такий Іван Яковлевич і чому саме він попав у поле зору об'єктиву. Але й справді такий факт був у моїй практиці, коли Іван Яковлевич Кучеров одмовився фільмуватися.

Практика фільмара, що взяв собі об'єктом документальне життя, а не художні вигадки, складна й важка: вона вимагає

Хлібороб¹. Кожен має своїх фаворитів серед героїв кіна. Важко бути фільмарем, важко робити фільми, а особливо документальні.

Процес фільмування документів вимагає якнайбільшої уваги, як найглибшого знання об'єктів фільмування, урахування їхніх особливостей.

Особливості відомі легко творять фотогенічного об'єкта, властивості важкі, складні, невідомі — нефотогенічного. До другого розділу належать люди надокучливі, надто звичайні, претензійні, некрасиві.

Іван Яковлевич Кучеров не належить до нефотогенічних людей, навпаки, його зовнішність можна вважати фотогенічною. Причин до цього — безліч. Його біографія не складна. Походженням Іван Яковлевич Кучеров з Болгарії, звідки він ще малим хлопчиком емігрував разом зі своїм батьком до Росії через політичну незгоду з партією королеви Драги. Дитинство та юнацькі роки Івана Яковлевича з точки зору кіна не мають у собі жодних акцентів, вони безсюжетові, бескольорові, беззмстовні аж до моменту Революції, коли раптом Іван Яковлевич стає особою, яка значить, важить, впливає. Тут фотогенія вступає в свої права.

Іван Яковлевич починає своє буйне життя у флоті, де він на льодоламі переходить всі ступені не тільки оперативної роботи, але й господарчої: через податковий алькоголізм корабельного кока, що його приходилося замінити частенько в часи найдужчих приступів запою.

Такі альтруїстичні вчинки Івана Яковлевича оплачувалися з одного боку вічною вдячністю бідолахи-кока, а з другого деякими немудрими господарчими комбінаціями, що давали йому можливість почувати пульси життя: квиток до кіна, кілька пляшок пива наполовину з горілкою в кафе „Бар“ та віддану любов Марії Іполітовни, офіціантки того ж таки „Бару“, яка розділяла з Іваном Яковлевичем результати його успіхів, кінові квитки та пляшки пива наполовину з горілкою.

Про один з припливів альтруїзму даю слово самому Івану Яковлевичу в його власній редакції:

„Наш кок — зараза — знову повернув на бакштаг та під верхнім марселем подався до „Афінки“. Коднер стара жлобеха давав йому набір під ордери на пшоно, м'ясо та олію, яку він уже не раз одержував за кока. Комісар покидав мене до себе та й каже: Кучеров стань до камбузу, кока знову дрейфує. А мені що: — до камбузу, так до камбузу. Надокучає шурувати. Я держав вахту кочегара.



— від кондуктора, що не пускає...

від фільмара таких властивостей, які далеко поза межами технологічних даних кіна: треба бути дипломатом, шофером, адміністратором, чорноробом і філософом. Факти уперта річ, а фактичні люди, такі, що дійсно існують, як біографічні особи, більш уперті навіть ніж факти. Хоч ці великомудрі речення й не мають безпосереднього відношення до особи Івана Яковлевича, але все ж вони хоч трошки висвітлюють перед читачами не цілком вдячну роль фільмара, що забув приємне гудіння Ефи¹), чи тисячного²), попрощався з Фраком³), розлаявся з Коржем⁴) та подався на вільний простір українських степів, з „Дебри“ та двома тисячами метрів „Agfa Special“.

Весь світ ставить вічний опір кожному кращому почину фільмара від кондуктора поїзда, що не пускає до вагону з такою кількістю річей, аж до ВКРК.

Між кондуктором та ВКРК стоїть ще цілий ряд людей, що скеровують основи своєї діяльності на те, щоб встромляти дрючки в колеса апарату фільмування.

Причин сила, кожен бачив фільми, коже прикидав у голові тисячі лібрет, що могли б побачити світло екрану і здобути почесну славу авторам через рецензії в газеті „Червоний

1) Ефа — назва електричного прожектора, що ним користуються при фільмуванні.
 2) Тисячник — так само прожектор, що має діаметр 1000 мм/к.
 3) Фрак — завідувач освітлювального цеху Київської кінофабрики.
 4) Корж — завідувач постановочного цеху Київської кінофабрики.



— мене баби люблять...



— мене у шафі не зачистит...

На ранок взяв я ордера до Снабження на барана та й подався на беріг. Вулицями жлобехи топають, штейгери стоять... хорошо... Получив барана та й думаю: хароший баран, гладкий. Продам барана... На льодолам у нашого комісара був пудель, гладкий, зараза, як кнур. Давно я його запримітив. Жартували хлопці, казали, що колись з нього борщу треба наварити. Заманив я пуделя на бак, зловив, завів та як дзизну об фоку...

Спробував комісар борщ, хвалить, хлопці кажуть борщ нічого. А ми з Манею навіть Ігоря Іллінського дивилися в „Експресі“, перші місця я взяв... Хороший чудак, смішний такий, комічний...

Іван Яковлевич фотогенічний; його життя це — вичерпний принцип несподіванки, правда, причини життєвих несподіванок, дуже звичайні для його болгарського темпераменту, — аліменти.

Знову йому ж таки слово. — „Люблять мене баби, бо я щедрий, але ненавиджу, коли вона хоче мене окрутити. Не розуміє баба, що я їй костянтинопільського піджака віддам, шкари кину, тільки не прикручуй моєї гайки. Не могу я прив'язувати до себе баби, бо я сильно волю люблю. Не знаю, чим я ще буду, а вона лине до мене. Я, може, хочу інженером заделатись, а вона мені на шию висне, я науку уважаю, а вона шафу в Церобкопі хоче купувати. Та шафу купуй, але мене у цій шафі не закриєш.“

Так і кидав я шафу й бувало заїду від баби то в Сибір, а то у Проскуров, а це от сюди попав: слюсарем коло молотарок роблю. Слюсар з мене перворучний, бо я машину пізнаю...

Працює Іван Яковлевич справно, скоро, діловито й ніби з надхненням. Машину він дійсно почуває прекрасно, розбирається в складному машиновому діалекті легко, по одній неясній інтонації, по одному наголосу знає, чи машина сердиться, чи задоволена.

Іван Яковлевич тужить тут через брак інтересного товариства: ні клубу, ні кампанії, ні газет: хіба з „Правди“ чи „Комуніста“ щось вичитаєш. „Огонька“ нема, „Крокоділа“ не випусують, а „Науку й Техніку“ механік було дав один номер, а тепер не дає, каже нема.

Процес фільмування Іван Яковлевич знає, бо кілька разів йому прийшлося зніматися в масовках, як був бізробітним на біржі праці.

Довелось перебути всім: і робітником-запальником, і кубанським козаком, а найприємніші спогади про зйомку, коли його одягнули студентом та посадили поруч з якоюсь хорошою блондиночкою, такою щупленькою, наївною. Тільки біда, не можна було розбалакатися толком, не розуміє вона нашого брата. Одного разу хтіли навіть жандармом одягнути, але, на щастя, на час, коли вибирали з масовки окремих статистів на ролі жандармів, — Іван Яковлевич пішов до вітру: так і обминула його лиха доля, а то ж сором: старий емігрант, матрос, революціонер — і раптом на екрані ні хто інший, як прислужник буржуазії.

Його фільмові пригоди скеровує його фотогенічна постать, його мужність та ті його властивості, що змушували кидати дзеркальну шафу в Новосибірському, щоб купувати комоду в Проскурові, або тужити без „Огонька“ та без цікавого товариства у Білявіші.

Не подобається Івану Яковлевичу що в наших картинах, робітникове життя — дуже хороше: робить чоловік, чисто ходить, машини різні крутяться, а хіба воно в дійсності так?

хоче знати, вона потребує свого. От хоч би й Кейс — американська штучка: її треба добре знати, щоб щось припасувати, треба розуміти що до чого, а на фільмі так просто, вроді тут й труда ніякого до цього не треба додавати. А щоб скласти та зрегулювати Кейса, може ночами не спиш, все думаєш, що до чого. А на фільмі враз і готово, вже молотить. Все фалш. І як про життя й про машину. Життя треба показувати так, як вона є, і машину теж...

Логіка Івана Яковлевича не зовсім хибна й очевидно має деяку рашю й щодо життя й щодо машини, бо жити та працювати коло машини важко й Іван Яковлевич заслуговує на те, щоб зафіксувати його так, як він є. Коло машини: дужий меткий напівроздязнений з прекрасними плямами машинового масла на голій спині, з веселою усмішкою певної в собі людини, — Іван Яковлевич тут на світло-сірому тлі ячменю коло білявого Кейса така фотогенічна пляма, що її неодмінно хочеться зафільмувати, як блискучий документ гордої істоти, що однаково твердо чіпляється ногами і за пухкий ґрунт поля, і за асфальт заводу, і за дошки палуби. Об'єктив охоче творить кадр, що в ньому основою композиції стає гола спина Івана Яковлевича. Для повноти треба не лише спини, але й не менш колоритної голови, обличчя.

Треба бути дипломатом, щоб примусити Івана Яковлевича зробити потрібний поворот, треба бути механіком, щоби показати ті рухи, які мусять визначати роботу Івана Яковлевича в кадрі, треба бути адміністратором, щоби забезпечити себе присутністю Івана Яковлевича й завтра, бо ж сьогодні всього, що треба, не кінчити; треба бути філософом, нарешті, щоб переконати Івана Яковлевича, що деяка фалш кіна обумовлюється завданнями часу, що навіть „Наука й Техніка“ не завжди правду каже.

Іван Яковлевич згоден фільмуватися, його вабить апарат, його тішить кадр, що його видно у віконце апарату, він гордий, що Кейс, складений його власними руками, „зовсім як живий“. Йому смішно, що Федька й Артамон тут таки в кадрі, видно їх, видно кожен рух.

Іван Яковлевич вносить і свої пропозиції: він полізе на Кейса бо ж він над Кейсом вроді капітана. Він може ревізувати верхні шквіви, підкручувати гайку, повірять вітрянку.

Все готово: апарат розставивши ноги твердо став, на небі ні хмаринки, „Інтернаціонал“ підвіз під Кейса дві гарби ячменю, Ойль-Пуль реве, як голодний бугай, кожен блискучий шматочок Кейса висвітлено дзеркалами, нарешті, Іван Яковлевич уже на капітанському місткові. — Приготувалися.

— Стійте! Одне запитання: значить мене у кіно бачитимуть, вроді, як Іллінського, значить мене пізнають і будуть знати, де я і що роблю. Знатимуть і місце, де я роблю?...

Важко бути фільмарем, що має справу з фактичними людьми, вони більш вперті навіть ніж факти.

Іван Яковлевич Кучеров не хоче фільмуватися, бо йому надокучило кидати шафу у Новосибірському, щоб купувати комоду у Проскурові. Іван Яковлевич Кучеров хоче жити тут, хай і без товариства, клубу і газет, але тут, де є Кейс — льокомобіль, що не дає йому спокою. Треба попрацювати над машиною без жіночого втручання, без аліментів, а ксли фільм буде на екранах Союзу, й у фільмі на Кейсі стоятиме Іван Яковлевич та підкручуватиме гайку, то треба бути сліпою щоб...

... Іван Яковлевич фільмуватися не хоче.

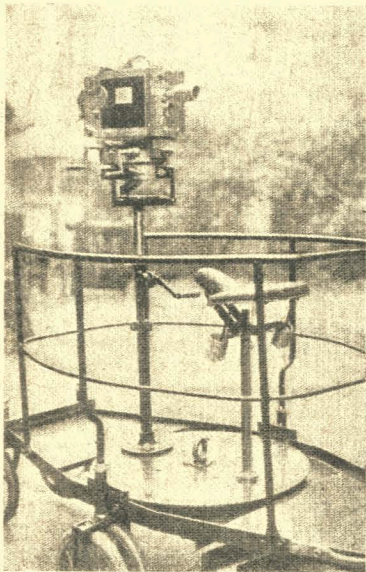
О. Перегуда



— Стійте. Одне питання...

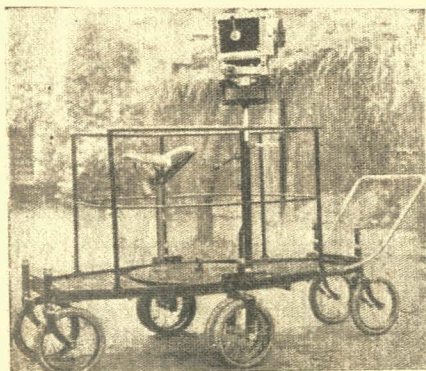
Зразковий знімальний візок

Муц Гренбаум збудував зразкового знімального візка, що вживається тоді, коли треба, щоб камера мінjala своє місце. Цей візок винахідник назвав „рос-



кованою камерою“. Він має дуже цінні властивості й виглядає так, як це показано на фотах.

Завширшки він 90 сантиметрів і через те вільно може проїхати крізь нормальні двері. На візкові влаштовано диск, що крутиться і має колоно-штатив з камерою та стілець для оператора. Оператор та камера стають отже єдиним цілим: оператор, спершись руками на бильця, що міцно зв'язані з рештою возу, може



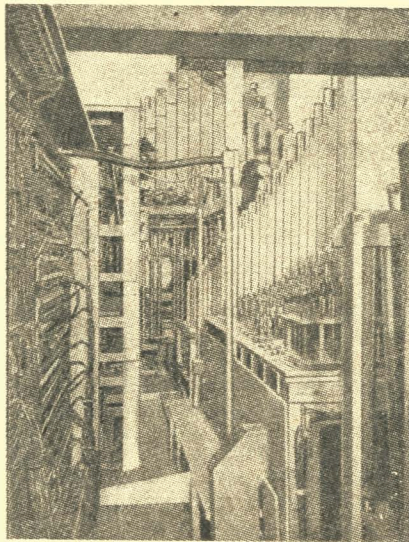
повертатися в усіх напрямках. Візка побудовано так, що не може бути жодного двиготу. Камеру та стілець зубчастими колесами можна поставити на бажану височінь. Спіняти диск можна спеціальною ручкою.

Вісім колес візка дають йому особливу сталість. Зовнішні крайні колеса автоматично повертаються в найзручніший для руху напрямок. Простий рух уперед гарантують середні колеса. Разом з цим віз може легко на місці обертається. На візкові крім оператора може вміститися й асистент, а також два освітлювачі. Диск можна зняти й на його місце можна встановити малий штатив. Візки виготовляє Шпандоуерська машинова фабрика, яка купила патент на них. †

„Консерви з музики“

Тепер по багатьох дрібніших кінотеатрах закордоном замість оркестри встановлено прилади на зразок наших, грамофонів, що дають механізований музичний супровід до фільмів.

Музиканти, що серед них через запровадження отаких апаратів та тонового кіна дуже зросло безробіття, рішуче протестують проти механізації музики.



У Нью-Йорці нещодавно відбулася велика демонстрація музикантів під гаслом „Геть консерви з музики“.

На світліні подаємо зразок музичного апарату — „біофон“ виробу німецької фабрики „Гупфельд“ у Ляйпцигу.

З поля кінотехніки

В Берліні організовано німецьку асоціацію телевізії. На чолі асоціації—відомий фізик Леопольд Леман.

„Бел Телефон Компані“ винайшла спосіб передавати на далечінь дротом кольоровий фільм.

В найближчому часі між Міланом та Туріном, в Італії, почне регулярно працювати телефонно-телевізійна служба.

Берлінська фірма „Асканія“ провадить досліди над кольоровими фільтрами в ортохроматичній кінематографії. На чолі цієї справи стоять М. Лоб та В. Евальд.

Лойд А. Йонес вивчає кольоровий фільм та шукає способів передавати точні кольори.

Гарі Фішбек винайшов новий об'єктив, який дає можливість діставати рельєф обличчя на перших плянах.

Голандська фабрика „Сіріус Флейрен Фільм“ закріпила за собою патент нового апарату для автоматичного копіювання фільмів у двох кольорах.

Голівудська фірма „Консолідед Фільм Індустрі“ винайшла новий спосіб зберігання фільмів: фільми змазують спеціальною річиною з дуже тонким зерном, що дає можливість копіям служити на 50% часу довше.

Нью-Йоркський „Фільм Дейлі“ в спеціальній статті доводить, що значно економніше пропускати у знімальних апаратах фільм з швидкістю 60 футів (180 сант.) на хвилину, ніж з швидкістю 90 футів (270 сант.), як це практикують звичайно.

Як повідомляє берлінський „Кінематограф“, в Лондоні в грудні 1929 р. мали

фільмів за допомогою апарату Смура.

В Голівуді утворено першу школу проєкції звукових фільмів.

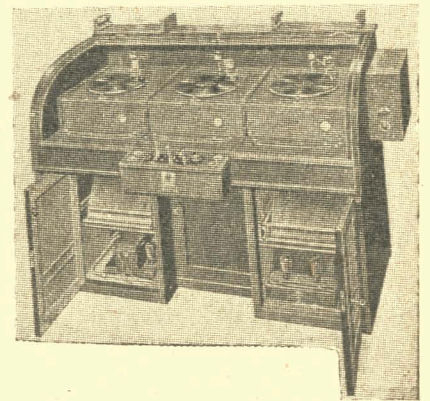
Німецька фірма „Клянгфільм“ устаткувала кілька автомобілів для проєкції звукових фільмів по сільських районах Німеччини.

Американська компанія „Парамоунт“ зі свого боку устаткувала швидкі автомобілі, щоб зніматися звукову кінехроніку.

В Англії винайшли й збудували гатній апарат звукової кінематографії, який працює через синхронізацію зі звуковими платівками на фільмі в 16 міліметрів завширшки.

Кіноорган

По великих кінотеатрах закордоном, крім звичайної симфонічної оркестри, обов'язково є великий музичний орган. Кожен театр пишається своїм органом та в рекламах перед усім згадує за нього.



Яка то складна конструкція, можна уявити собі з фота, що тут подаємо. На ній показано внутрішність камери, що її зайнято під орган системи „Гупфельд“ у кінопалаці „Капітоль“ в Ляйпцигу.

Найдешевший тонфільмпроектор

В Америці дуже поширилися тонові апарати для подачі звуку на дискові системи „Мувіфон“.

Апарат цей являє собою електричний грамофон, що його платівка обертається синхронно до руху фільму в проєкторі. Цим досягається повного збігу звуку й образу на екрані.

Коштує цей прилад 175 доларів.

Через невисоку ціну він придатний для дрібних кінотеатрів і, разом із тим, не потребує, щоб перероблювали проєкційну апаратуру.

Чудеса кольорового кіна

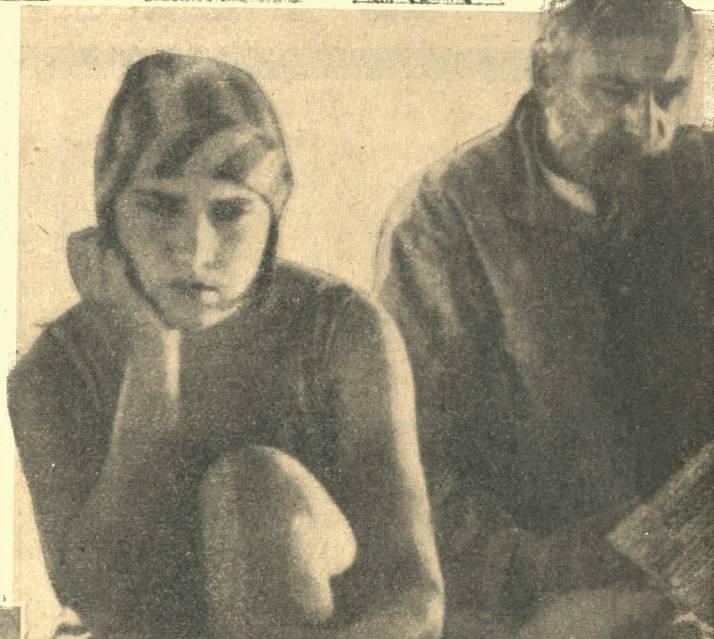
Подача образу в його натуральних фарбах є чергова проблема, що над її розв'язанням працює уся європейська та американська кінематографія.

Існує низка систем кольорового кіна, що цілком виправдала себе. Одна з найвидатніших систем в Америці є так званий „Технікольор“.

При досліді з оцією системою виявилось, що кольорове кіно криє в собі величезні можливості для розв'язання цієї одної кінопроблеми, а саме—трехмірності образу. Від коліру залежать розміри відбитку образу, що його подається на кадрі. Можна, накладаючи або, краще кажучи, розбризкуючи фарби по декораций, збільшувати або зменшувати, за бажанням, віддаль між об'єктів.

Українське поштовтневе мистецтво нараховує вже чимало імен, чимало здібних талановитих митців з різних галузів мистецтва, що вийшли з лав молодняка. До них варт зарахувати й Косухіна, молодого режисера — комсомольця, який в першій своїй роботі „Контакт“ виразно показав надзвичайне почуття форми, і високою мірою досяг її в цьому фільмі. Майстерність режисера позначається в композиції, глибокому почутті матеріалу, почутті кінематографічної форми; картина сприймається, як річ безперечно мистецька, як документ з серйозним і широким почуттям соціального матеріалу. Фільм розв'язує гостру на сьогодні проблему співробітництва молодняка з старими робітниками.

На виробництві ми зараз гостро відчуваємо розходження між старими робітниками й молодняком. Але це розходження різко ліквідується спільними інтересами виробництва. Оцей момент різко виирає в даній картині. Коли приходить батько забирати дочку—Анюту, ситуація така в картині здається невиразною, штампованою, здається, що режисер міг би на ній посковзнутися, та Косухін, проте, вправя і з цим, надзвичайно інтересно й глибоко вмотивувавши фінальну частину „Контакту“. Він (батько) ліктем штовхає модель, вона падає й розбивається. Що ж з цього



Оця вмотивованість дає міцну композицію і творить документ мистецтва.

Не можемо не відзначити основного характерного, важливого моменту в цьому фільмі, це ролю молодняка в кінематографії. В цьому фільмі, як ніде, різко помітно, що в нас є в фільмі молодняк. Адже ж ця картина побудована на молодняку акторському,—Токарська, Безня, Грабін, Обухович і інші актори—все це молодняк і молодняк дуже здібний.

Варт підкреслити і те, що ця молодняцька група, спромоглася подати побут, подати сьогоднішнє життя молодняка на виробництві і вдома.

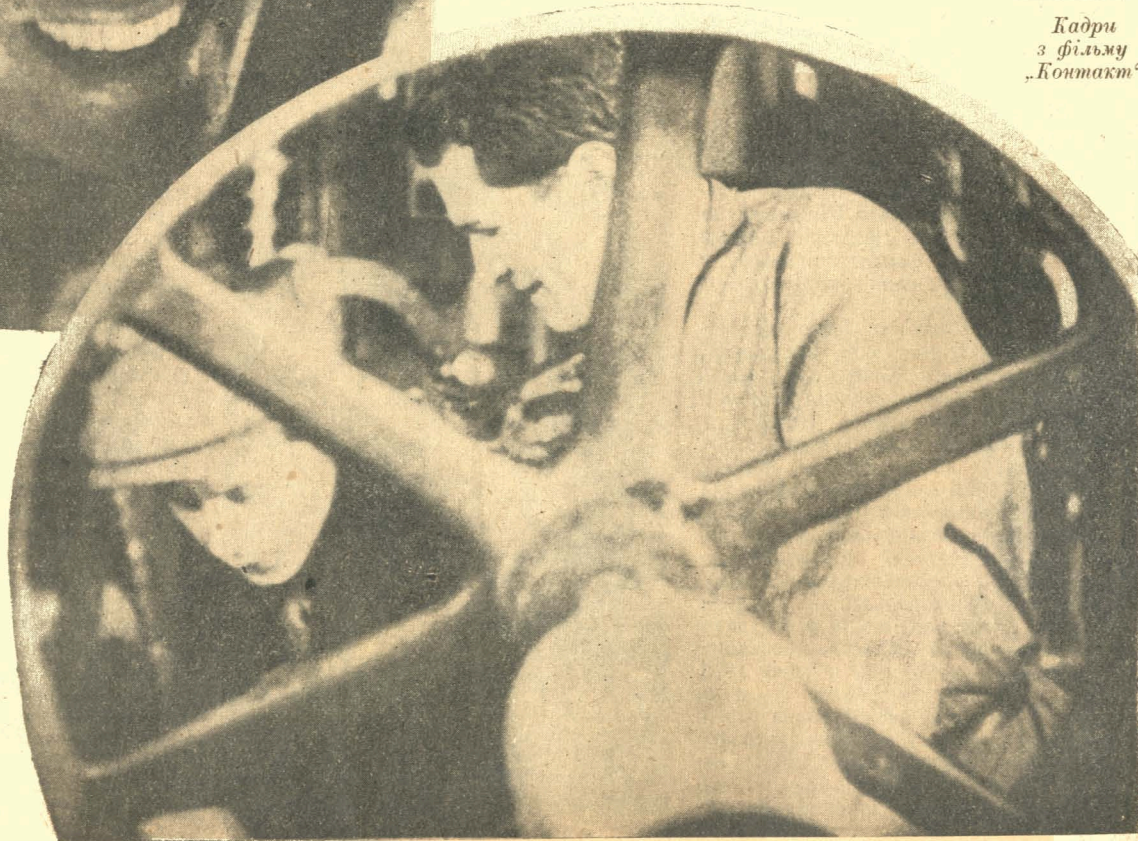
Тому потрібно зробити висновок, що мистецький молодняк росте, і зростання його—наше досягнення, що його треба розвивати, а другий висновок полягає в тому, що кінематографії треба орієнтуватися на молодняк безпосередньо, водночас не знецінюючі й старих кіноробітників. *Левчук*

*Кадри
з фільму
„Контакт“*



виходить? Виходить, що виробничі вправи, виробнича психіка людини, яку він накопичував і яка стала за своєрідний внутрішній закон, спричиняються до того, що його старі психологічні дані падають перед законами виробничої поведінки. Це так глибоко, так переконливо вмотивовано, що дає сильну зарядку всій картині.

І ця мотивація не окрема, вона логічно повстає з епізодом з тійкою. Тут виразно показана соціальна лінія виробничої етики.



ПРОТИ НАКЛЕПІВ

Радянська кіно-преса — борець за діло збаачення, змінення цієї зброї пролетаріату — кіна. Ділова критика, виявлення либ і незатушковання досягнень — ось її лінія. Геть фабрикантів облудниє „сенсацій“, тих що намагаються заплямувати наші досягнення і загавати справжні

„За останній час в російській газеті Кино“ систематично з'являються статті, що висвітлюють роботу Одеської кінофабрики ВУФКУ. Стаття вміщена в № 18 примушує Всеукраїнське об'єднання робітників революційної кінематографії прийти до висновку, що за останній час якісь сили намагаються внести розбрат в українську та російську кінемамографію. Кожна стаття незмінно починається або закінчується історією звільнення співробітника фабрики Швідлера. Це єдиний факт, що з ним треба погодитись: Швідлера було звільнено. Невірно лише, що він був звільнений як робкор. Протоколи судового розслідування, матеріали чистки партколективу, постанова контрольної комісії — в достатній мірі це підтверджують.

Разом з Одеським трудсудом, з редакцією органу Округового Партійного Комітету „Чорноморська Комуна“, разом з з контрольною комісією ми вважаємо, що не можна називати бойцем радянської преси людину виключену з партії за низку зловживань. Коли, виступаючи на захист партійної репутації гр. Швідлера, стаття ставить під сумнів постанову перевірконої Трійки з 6 Січня 1930 р., то навряд чи так легко це саме можна зробити з постановою Одеської Округової Контрольної Комісії з 6 Лютия 1930 року, що виключає Швідлера з партії, не дивлячись на його апеляцію.

Ми не робимо витягів з цієї постанови, що цілком викриває Швідлера, не бажуючи, щоб історія Швідлера закрила основні „викривні факти“, наведені в статтях, що їх друковано було в газеті „Кино“.

Цілком усвідомлюючи свою відповідальність, як громадської організації, ВУОРПК каже: газета „Кино“ помиляється. Факти, що стосуються Одеської фабрики, її керівників — неправдиві. Нотатка у „Вечерніх известіях“ про „Крематорій“ та „заборону“ 11-ти картин виробу Одеської фабрики — брехлива. Нотатка називає „забороненими“ низку фільмів, що свого часу вільно обійшли радянський екран. Нотатка говорить про фільми, що були поставлені 6 років тому (наприклад „Макдональд“ — початок 1924 року, „Димовка“, що її фільмували безпосереднє після вбивства селякора Малиновського, тобто на початку 1925 року).

Редакція ураховує, яке обурення серед робітників української кінематографії може викликати фраза про „похід“ на полицку 11-ти картин, коли за останні півтора роки Одеська кінофабрика ви-



наші либи, з лав радянських кінолітераторів.

Російська газета „Кино“ допустилася помилок — має свої помилки виправити. Про ці помилки й говорить постанова Одеської філії Всеукраїнської організації робітників революційного кіна.

пустила 24 повнометражних ігрових картини і жодна з цих картин до демонстрування на екранах УСРР не була заборонена.

Невірно, що негосподарність, крадіжки, гвалтування робітниць, і т. інш. були звичним явищем на Одеській кінофабриці.

Ці факти, що за них говорили 3 роки тому, в свій час партійні та профсоюзні організації спростували і товариші, яких у цьому обвинувачували, були реабілітовані.

Зараз весь цей забутий склочний мотлох знов витягнуто на світ, знов намагаються облутати й обдурити радянську пресу.

Невірно від початку до кінця легенда про Жолнеровича „агента приватника“. Комісія, що її виділила Одеська кінофабрика, визнала в свій час ці обвинувачення за неправдиві. Звичайно, особа, що дала „матеріали“ про Жолнеровича знала, що цей матеріал спростований більше року тому, і як в попередніх випадках, тут знов витягається старий склочний мотлох.

Тепер про члена ВУОРПК'у т. Ореоловича. Нам, ВУОРПК'у, не дивно, що на чолі Одеської кінофабрики стоїть людина, що пов'язала свою долю з революційним рухом з 16-ти років, пройшла більшовицьке підпілля, має бойові нагороди, чекіст, людина, що прийшла до Української кінематографії в момент її народження і безперервно працює в ній 6 років. І як же справді дивно й дико читати нам, робітникам Української кінематографії, в радянській пресі про приналежність його до „ворожих елементів“. У виключно тяжких умовах росла й поширювалась за період його роботи Одеська кінофабрика, що виконала промфінплан за Березень на 118% і піврічний з перевищенням.

Свідомо уникаючи полемічних випадків, ми фактами спростуємо наклепи кореспондента, що обдурив своїми дописами редакцію газети „Кино“. Навряд чи друкування таких неперевіраних відомостей може сприяти зміцненню зв'язку української та російської, по-суті ж єдиної, радянської кінематографії, як не можуть сприяти зміцненню цих зв'язків окремі неваді фрази з статтів, на зразок несподіваного користування в російському контексті українськими словами, — як гумористичним матеріалом („газетяр“, „лантух борошна“).

Наслідки, на жаль, уже маємо: неприємна полеміка між двома радянськими газетами „Киногазетою“ та „Кино“.

ВУОРПК

ІНШІ ПРОВО "ЗЕМЛЮ"

Довженко... той нічого не пригадає, той здивується. Такими словами він не писав сценарія.

Іх написав за нього Лонгус, не відомий автор „Дафніса й Хлої“ одного з найбільших творів світової літератури.

Повість „Дафніс і Хлоя“ не забудеться, хоч її написано 18 століть тому. Гете казав про цю повість:

— Слід було б її перечитувати щороку, щоб навчатися з неї відчувати природу.

Клясик про клясика

Гюго про Мольєра.

— Коли клізною оперує Мольєр, вона стає річчю мистецтва приналежністю високого смаку.

Ці слова Гюго пригадуються, коли думаєш про третю частину, про „загажений“ трактор.

Ти вмираєш, бідний „З. П.“

Склеювачки! Наготуйте кошки. „Загальний плян“ умер. Убогий нащадок кошки театральної сцени, притулок порятунку для залятих павільйонним світлом зморшок акторів і тманих очей акторок,—він умирає „Загальний Плян“, традиційне „ЗГП“ сценарія:

— „ЗГП“. Кімната. Іван вітає Машу*...

За загальним правилом „Земля“ не знає Загальних Плянів. Вмирає дід. Не все одно, де стоять його син та онук: в хаті, чи в полі.

Не має значіння, де вони стоять. Важливо, як вони до нього ставляться.

Не треба змішувати ЗГП з далеким пляном. ЗГП від „дукавого“, від театру. Дякуючи смерті Загального Пляню—Далекий Плян зміцнюється, Далекий Плян живе переливами колосків, живе грою хмар, і кожна опуклість у нього відзначається від дивовижного Демущького, ніби з особливої коштовної речовини вона зроблена.

Одна з багатьох

„Вони (робітники) вважають, що в фільмі клясову боротьбу показано в достатній мірі чітко. Вчинки дієвих осіб визначають їхню клясову приналежність і зовсім не обов'язково, щоб куркуль був неодмінно з пузом. (З відлиту про виступи робітників на Московському диспуті про „Землю“, Московська „Літературна газета“ № 14).

Здоровий глузд Крилова

„Земля“ зрозуміла, але „Земля“—складна. Одне слово—філософія. Робітники не хочуть в мистецтві складності. Так кажуть...

„Ми не можемо вимагати особливої простоти від пролетарського мистецтва, а повинні навчитися цінувати й розуміти всю його складність. Якщо ми не вміємо плавати, то чи слід робити висновки з цього, що треба вимагати, щоб море не було глибоке“.

Це казав московський робітник — тов. Крилов з 1-ої Московської зразкової друкарні. Відчит про його вступ надруковано в „Л. Г.“. Скільки митців подало б свій голос за висунання т. Крилова в критики, або в Репертком!

Конкурс

„Ощаджувати в мистецтві це значить—спрощувати. Спрощувати це значить—викидати зайві речі.

— „Колиб відбувався конкурс режиму художнього ошадження в кіні, Чаплін одержав би першу премію“...

Після „Землі“ у мене є сумнів щодо першої премії Чаплінові.

Вейтінг



„Біологічне“

„Природа не змальовується, вона живе в нашого великого митця; іноді вона править за одну з дієвих осіб“...

Хто це так захоплюється з того, що природа — герой мистецтва? Що за естет?

Г. В. Плеханов! Це він пише про Толстого.

У ставленні до Довженка рецензенти, посилаючись на Плеханова, називають це „біологією“.

„Ще біологічне“

— Що глибше просякає в душу людську індивідуалізм — то міцніше сповняє її жах смерті. Що ясніше люди відчують (під тими чи іншими впливами) свою єдність з природою — то найменше жахливо стає для них думка про смерть. Такий, певно, був Шеллі, якому належать глибоко-поетичні слова, що сказав він їх про смерть Кітса: — „Він з'єднався з природою“... Такий же був Людвіг Файербах...

Хто це так філософує, (ніби з приводу найбільш біологічної частини „біологічної“ „Землі“). Знову ж він: Георгій Валентинович Плеханов. Його слова. Відновіть пропущені лапки.

Монтажний шматок

Було вже повесні. Надходило літо... Все дихало міццю й потужністю життя... Наливалися плоди на деревах. Наливалося жито на ланах Яблука... ..намагаючись поцілувати землю... ..повні снаги, зривалися і... ..падали.

Чи ви пригадуєте цей шматок „Землі“?

Звичайно, пригадуєте.

На екрані своїх згадок ви повторюєте кадри. Блищить перша частина, посміхається остання.



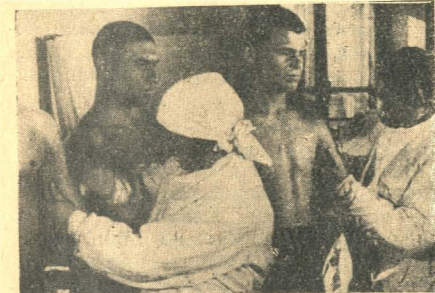
Вакцинація та імунитет

На Київській кінофабриці закінчено монтажем фільм „Вакцинація та імунитет“.

Це перший фільм з мікробіології, який знайомить глядача з тим ворогом, яким є ще й досі епідемії на різні захворюван-



ня. На тлі нашого життя глядач мусить побачити мікробів, що виривають з наших лав велику кількість трудящого люду і одночасно ті можливості позбавитись зовсім від епідемічних захворювань, роблячи собі прищиплення проти них. Здіймальною групою зазнято цікаві моменти виробництва вакуїн (прищепкою матеріялу) проти чер. - тифу, дифтерії та віспи. Усі зйомки, зв'язані з мікробіологією зазнято в Київському Бактеріологічному Інституті. Новим мікро-кіно-



установкам, яке тільки но придбала фабрика, буде додатково зазнято дуже цікаві й одночасно важкі по переведенню в життя, моменти фагоцитози та аглютинації, що позайомлять глядача з тою боротьбою, яку ведуть білокрівці з мікробами в організмі. Автор-режисер фільму Олександр Уманський, помреж Олександр Козир, оператор Д. Сода, наукові консультанти проф. М. Нещадименко та лікар Падалка.

„Народження людини“

Здіймальна група відділу культурфільмів Київської кінофабрики в складі режисера Олександра Уманського, помрежа Олександра Козира, стажора Л. Поліщука та операторів В'юника та Балахутіна, приступили до постановки великометражного фільму „Народження людини“, за сценарієм лікаря Є. Янкевича та реж. Уманського. Науковий консультат лікар Є. Янкевич.

Нарада революційних фільмарів

З ініціативи Московської Асоціації робітників революційної кінематографії (АРРК) в травні місяці скликається Всесоюзна Нарада революційних кінематографістів.

Нарада заслухає доповіді: „Завдання партії в галузі мистецтва“ т. Кіршона,— Становище на фронті кінематографії та завдання об'єднання революційних кінематографістів, т. Рютина— „Організаційні питання кінематографії“, т. Наумова — „Політосвітний фільм та його місце в соціалістичному будівництві“ й т. Юкова— „Організаційні питання АРРК'у“.

ПО КІНОФАБ

Коли почне працювати тонательє Київської кінофабрики?

Будівництво тонательє, яке розпочато в січні цього року, на Київській кінофабриці щільком закінчено й готове для роботи в ньому.

Вся затримка з початком робіт полягає в тому, що центральна лябораторія „ВЕО“, де ми закупили апаратуру системи винахідника Шоріна, в терміни не здала цієї апаратури.

Затримка в порушенні термінів угоди виникла через те, що окремі частини з закордону, які лябораторія повинна була одержати для цієї апаратури за ліцензом ВУФКУ, прибули з великим запізненням у перших числах березня.

До зборки апаратури лябораторія могла приступити лише на початку квітня. Перевіркою на місці, в Ленінграді, стану щодо виготовлення апаратури виявлена повна можливість відправки апаратури з Ленінграду багажом 24/IV.

Ми маємо одержати від лябораторії:

1. Комплект повної стаціонарної звукозаписувальної апаратури з мікрофонами,
2. Комплект звуковідтворювальної апаратури з підсилювачами, репродукторами та інше.
3. Спеціальне пристосування для відзвучування фільмів.
4. Першу пересувну звукозаписувальну камеру для запису звуків на натурі та в експедиціях дуже цікавої конструкції тої ж лябораторії винахідника Шоріна.

Разом з апаратурою виїжджає до Києва бригада, яка працювала в лябораторії по конструкції та зборці цієї апаратури й яка увесь час працювала на апаратурі, що записувала звуки та шуми фільму „П'ятирічка“ реж. Рома та „Симфонія Донбасу“ — Вертова.

Ця бригада, як це погоджено з Шоріним, повинна встановити апаратуру, зробити всі випробовання ательє й навчити наш персонал працювати на цій апаратурі. Бригада приблизно пробуде в Києві 1½—місяці.

Апаратура надійде до Києва не пізніш 5—6 травня, установка, займе не більш 10—15 днів і, таким чином, роботу як експериментальну, так і практичну щодо запису звуків можна буде розпочати в ательє з 20 травня.

Досвід бригади й іспит апаратури в Ленінграді дає певні підстави вважати, що ці терміни є остаточні й максимальні.

У зв'язку з запізненням надсилки апаратури до Києва, довелося змінити плян робіт щодо картини „Симфонія Донбасу“.

Група залишилась в Ленінграді, щоб форсувати там роботу, замість передбаченого запису звуків в Києві й частково в Донбасі. Група буде мати на 1/3—80% записів звуків по картині й тим самим скорочується робота відповідно по Києву, Харкову, Донбасу тощо.

Випуск цієї першої серйозної художньої тонової картини Радсоюзу можна чекати в липні місяці.

Г. С. Гарбер

Наступна роля Чарлі Чапліна.

По закінченні свого фільму „Вогні Міста“, Чаплін фільмуватиметься в картині „Вічний Жид“. Цей фільм буде щільком розмовний.

Отже, мода перемогла упередження Чапліна проти тонфільму.

Зріст Американської кінематографії

Незважаючи на велику фінансову кризу, що відбувається тепер у Сполучених Штатах, великі американські кіно-фірми майже подвоїли свої прибутки та дивіденти за останній рік. За офіційними даними п'ять найбільших кіно-об'єднань мали у 1929 р. такі прибутки (в доллярах):

	1929 рік.	
	Прибуток	Дивидент
Парамоунт . . .	15.000.000	6,00
Варнерс	14.511.628	5,23
Фокс	12.000.000	12,00
Лоев-Метро . .	11.756.956	7,91
Радіо Кейт-Орфеум	2.000.000	1,00
	1928 рік.	
	Прибуток	Дивидент
Парамунт	8.713.063	4,22
Варнерс	2.044.841	3,72
Фокс	5.957.218	6,47
Лоев-Метро . . .	8.568.162	5,17
Радіо Кейт-Орфеум	877.333	—

ВУАН рапортує

Фільм, що його ставить на Київській кінофабриці режисер О. Перегуда з оператором Єзерським, — документальний

фільм, що мусить змалювати діяльність Всеукраїнської Академії Наук.

Зараз здійснення провадиться в дослідних кабінетах та лябораторіях ВУАН'у, де переводиться цікава робота щодо розв'язання різних проблем, поданих промисловістю та виробництвом.

Кіно проти релігії

Великий американський кіно-щоденник „Фільм Дейлі“ з лицемірним жалем відзначає, що кіно-театри в Америці одвідують інтенсивніше за церкву.

В одному з великих міст у південній частині Спол. Штатів, що загалом визначаються більшою релігійністю, було якогось недільного дня проведено анкету. Виявилось, що до кіна того дня ходило 53.149 осіб, а до церкви лише 37.140.

Для лицемірно-ханжеської Америки це факт протоскандальний.

Кіно-прогрес Японії

На 56.000.000 населення Японія має 2.550 кінотеатрів. Протягом 1929 року японські кінотеатри одвідали 136.000.000 осіб. На кожного пожилця Японії припадає 1½ одвідувани кіна на рік.

Ці числа перебільшують американські покажчики у 2½ рази і ставлять рекорд на світовому рівні.

Буржуазія шаліє

По найвидатніших ательє жіночих та чоловічих мод в Америці встатковують тонфільмові проєктори для демонстрування клієнтам останніх мод на екрані. Щоб не обтяжувати увагу „шановних“ клієнтів, ці демонстрування супроводитиме розмовний текст з поясненнями й музична оркестра.

„У люджерів з кіноапаратом“

Французьку кіно-експедицію на чолі з Андре Антуаном та Робертом Любком, що фільмувала побут тубільців по Ново-Гербридських островах, занесло тайфуном на невеличкий та недосліджений острів, де вони нартапили на справжніх канибалів.

Зробивши там низку зніманих, що ледве не коштувало їм життя, сміливі кінатографісти полагодили свого моторового човна й подалися геть з того небезпечного острова.

Тепер вони демонструють свій фільм, під згаданою в заголовку назвою у Франції і він вважається за найцікавіший фільм нового сезону.

Кіноактори індійці

В Голівуді є ціла індійська колонія, що її мешканці обрали собі тернистий шлях кіноактора. Вулиці міста часто бачать характерні гострі обличчя в чудер-



нацьких національних костюмах. То жертви, чергова їжа для американського кінокапіталу, що використовує їх доти, доки є попит на „журавлину“, на екзотику, на сенсацію. Коли ж попиту на це причадалля американського кіна не буде, кінокапітал викине їх усіх як непотрібних на брук.

А покищо всі вони знімаються в тонфільмах, виконуючи національні індійські пісні, на які є великий попит. Проте не тільки пісні виконують вони,—між них уже є й видатні актори, як от „Орлине перо“—вождь племені Якіма, що його фото подаємо тут.

„Вазантазена“, індуський фільм

В Індії досі не було інших фільмів крім англійських та американських. Лише зовсім недавно випущено нарешті перший фільм зовсім індуський, як режисурою, сценарієм, акторами, оточенням, так навіть капіталом затраченим на його зйомку. Зміст його взято із стародавньої драми, написаної ще на санскритській мові „Вазантазена“.

Поставлено його під режисурою відомого актора Байвані за участю славетної



індуської артистки Рама Рау та індуської делегатки на інтернаціональному жіночому конгресі в Берліні Камладева

СТРАЙК У ГОЛІВУДІ

Голівуд у тривозі. Більшовицька хвиля докотилася й до нього. Тисячі напівголодних другорядних артистів, що були цілком у руках власників кінопідприємств, що їх ці підприємства жорстоко експлуатували, з'організовані під керівництвом лівих лідерів американської робітничої партії, об'єдналися в один міцний колектив і оголосили страйк. Страйк цей продовжувався коло 2-х місяців і зараз він оголошений не закінченим, а лише тимчасово припиненим.

У Голівуді організувалося два комітети—кіноакторів та власників кінопідприємств. Обидва зараз вироблюють новий стандартний контракт для акторів; що міг би привести до згоди обидва боки. Голівудський акторський світ з великою увагою слідкує за тим, що відбувається на засіданнях комітетів. Комітет акторів під керівництвом відомого режисера Гріфітса виробив у головних рисах основи нового контракту і подав їх на обговорення виборних від акторів. Виборних було присутніх понад 250 душ. Вимоги в новому контракті були виставлені мінімальні. Ось деякі з них:

Для акторів, що працюють поденно встановлюється 8-год. робочий день; для акторів, що працюють за телефонними викликами тиждень, два і більш,—число робочих годин не повинно перевищувати 54 год. на тиждень, при чому, коли актор якийсь тиждень зайнятий меншу кількість годин, то підприємець не має права вимагати, щоб він одробив ці години наступного тижня; між часом закінчення одної зйомки і викликом телефоном на початок другої мусить пройти не менш 12 год. і т. інш.

Не дивлячись на смішну поміркованість цих вимог, доповідач комітета Конрад Нагель заявив зборам, що тим часом комітет підприємців не дав згоди ні на одну з вимог, що їх виставив комітет акторів і коли так буде продовжуватись, то знов доведеться вжити крайніх заходів, щоб зломити впертість капіталістів.

Збори висловили повне довір'я своєму комітетові й ухвалили тим часом роботи не припиняти і чекати на дальші наслідки.

в Місорі.

Магараджа Місорський дав для цієї зйомки частину своїх дорогіших скарбів, старовинні речі мистецтва, 32 слони, 500 коней і 800 військових своєї особистої охорони. Всього в картині знято 5000 осіб. Режисеру було дозволено провадити зйомку в стародавніх храмах та палацах, куди ще й досі не пройшов жоден європеєць.

Особливо надзвичайні: знімок величезної статуї бога Шиви на 22 метри височиною, висіченої з цілого гранітного блока і знімки зроблені в стародавньому Мандурському храмі.

На нашому знімковій артистка Рама Рау й делегатка Камладева Хаторадья в індуських національних костюмах.

Є. К.

„Чотири білих пера“

Американська фірма „Парамонт“ закінчила під цією назвою постанову ігрового фільму, що трактує колонізацію Африки англіцями в останній половині XIX сторіччя. Для постанови цього фільму було зроблено велику експедицію до Судану. Творці цього фільму М. Купер та Є. Шедзак, постановники славетного „Чангу“, дали в цій картині щасливе сполучення гривих та документальних моментів. У фільмові грають: Фей Врей, Клів Брун, Річард Арлен, Вільям Поуель та Теодор фон Ельд.

„Королева Келлі“

Відомий віденський композитор Лерар, автор оперети „Весела вдова“, написав спеціально для Глорії Свенсон велику кіно-оперету „Королева Келлі“, яку незабаром буде випущено в прокат.



Як виявилось, у Глорії Свенсон прекрасний голос, що дуже важливе особливо тепер, коли американські кінофірми почали продукувати виключно тонфільми. На нашому фоті Глорія Свенсон в ролі з цього фільму.

ОГЛЯД НОВИХ КНИЖОК

„Контакт“ — кіносценарій. Вадим Охрименко. Укртеакіновидав 1930 р. Ціна 75 коп. 84 сторінки.

Книжка ця—кіносценарій, що його за постановою Вишого Кінорепертуарного Комітету було зафільмовано на Київській кінофабриці.

В передмові автор зазначає, що сценарій „Контакт“ не є ідеальним сценарієм,

Зовнішнє оформлення книжки пристойне, а от про ціну цього не можна сказати. Для широких кіл нашого читача 75 к. надто дорого, тим більш, що книжка невелика.

„Нотатки фільмара“ — С. Л. Орелович. 70 сторінок. Укртеакіновидав 1930 р. Ціна 60 коп.

Ця книжка особливо цінна тим, що автор її — кіновиробничник. В коротеньких нотатках (перший розділ так і зветься „Нотатки виробничника“ (автор подає відомості з історії кінематографії взагалі й зокрема на Україні, про наші хиби та досягнення в справі кіна. Автор спиняється на такому пекучому питанні яким є, так звана, сценарна криза. Говорить про кінолюдей тоб то про наші кадри кінорежисерів, акторів, сценаристів, тощо,

з процесами, що відбувались в українській кінематографії та наблизить читача до кіновиробництва.

Обкладинка, правда, не дуже добра, але це вже стосується скоріше технічного виконання книжки.

Й. Дельмонт. Переклад з німецької. Юр. Кривдіна та Марка Вороного Випуски I, II, III, IV, V. Укртеакіновидав 1930 р. Ціна випуску 15 коп.

Ці окреми книжки являються частинами великої книжки відомого німецького режисера Й. Дельмонта. В цій книзі режисер оповідає про те, як фільмуються картини за участю диких звірів, про ті труднощі та небезпеки, що повстають перед фільмарями підчас їхньої роботи і також про пригоди операторів серед диких звірів, про звички й життя хижих тварин.

Перекладачі добрали найцікавіші оповідання. Випуск таких маленьких книжочок з ціною цілком приступною широкому масовому читачеві, безперечно, треба вітати.

Крім цих випусків, вийшла також повна збірка цих оповідань, з передмовою перекладачів, що розшифровують справжнє, так би мовити, обличчя ділків західно-європейської кінематографії та підкреслюють, що в цій книзі цікавого нашому радянському читачеві.



що його можна брати за взірць. Автор лише ставить собі за завдання допомогти сценаристам-початківцям під час їхньої роботи.

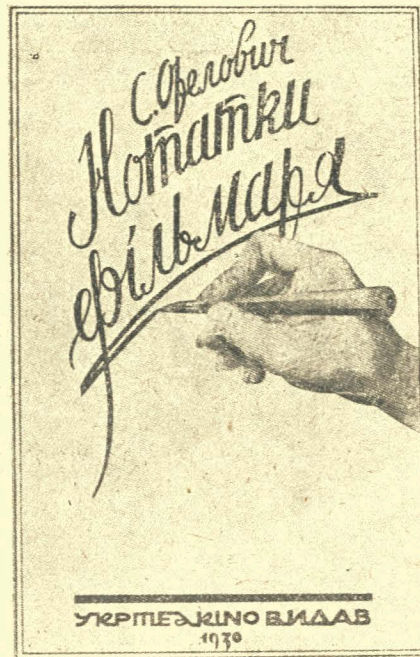
Сценарій „Контакт“ — хороший побутовий сценарій, оброблений літературно, але написаний лаконічною мовою.

Ті правила, що за ними автор будував сценарій і які він подає в своїй книзі безперечно треба використати й нашому молодняку — початківцям. Велика кількість людей, що безнадійно намагаються писати сценарії й засипають кінофабрики своїми, такими ж безнадійними кінотворами—матимуть нарешті взірць сценарія, що за ним вже поставлено фільм.

Широкі кола нашого молодняку та й не тільки молодняку, що не знають зовсім кіновиробництва, — зможуть наочно обізнатися з найважливішим станом будування кінофільму.

Видавництво добре зробило, що видало сценарій ще до виходу фільму на екрани. Читач матиме можливість перечитавши сценарія, подивитись його зафільмованим.

Всередині книжка оздоблена фотоматеріалом, тобто кадрами з фільму. Це безперечно робить книжку ще цікавішою, з того боку, що читач зможе порівняти писаний та зафільмований кадр.



та присвячує цілі розділи техніці, апаратурі й сировині. В книжці багато ілюстративного матеріалу.

Книжка дуже потрібна. Правда, щодо мови, то саме викладання трохи важкувате.

Безперечно треба закинути авторові те, що він (зазначено в передмові, писав книжку в 1929 році, а видав тільки в 30 році) не доповнив її матеріалом за цей час.

Ця книжка є, безумовно, цінною в українській кінолітературі, що досі не так то й багата на книжки з галузі кіна. Вона знайомить широку громадськість



Оформлені як випуски так і ціла збірка художньо. Обкладинки яскраві й являються ілюстраціями до оповідань.

ВІД РЕДАКЦІЇ:

Всі товариші, що передплатили журнал „КІНО“ на рік або півроку, — разом з цим числом журналу одержать премії.

РЕДАКЦІЯ.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Тов. Мацько—Новоросійськ. Шановний товаришу, щоб вступити до профшколи треба скласти іспити за 7-річку. Загальні правила приймання до таких шкіл для всіх лишаються однакові. Документи у Вас є й таким чином, треба тільки підготувитись до іспитів.

Подробиці щодо вступу можна довідатись в кожній профшколі м. Новоросійська.

Вашу статейку ми не можемо вмістити тому, що наш журнал друкує матеріал виключно з питань кіна. Ваш же матеріал нас з цього боку не задовольняє.

Проте сподіваємось, що В/ спроби надалі будуть більш вдалі.

Тов. І. Шамрай—село Роги на Уманщині. Курси кіномеханіків ВУФКУ організує періодично. Такі курси були шостимісячні й вступати до них можна було тільки за від-

радженням установ, що зобов'язуються забезпечити відраженого степендію.

Треба також зазначити, що ці курси готують механіків виключно для сільських пересувних кіноустанов.

Про подробиці до вступу можна довідатись в Правлінні ВУФКУ, Виробничій Відділ, звернутись до тов. Стравця.

М. Ручко—с. Баришпіль. Вашого вірша вмістити не можемо бо він по-за своєю наївністю ще й хибує на техніку віршування. Радимо Вам більше попрацювати над собою й перечитати технічну літературу про поезію (В. Брюсов, Тинянов, Загул, Якубовський, тощо).

В. Єраменко—М. Подільська окр. Маївська цукроварня. Вашого листа передали до Відділу реклами та розповсюдження.

Коли Ви передплатите журнал на весь рік, то безперечно одержите премію.

КОЛИ ВИ ХОЧЕТЕ ЗНАТИ ВСІ НОВИНИ ПРО КІНО,—ПЕРЕДПЛАТИТЬ ДВОХТИЖНЕВИЙ ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ КІНЕМАТОГРАФІЇ „КІНО“

ВИМАГАЙТЕ НОВІ КНИЖКИ ПРО КІНО

К. Миклашевський. Звукове кіно. Ціна 50 к.
Й. Сивий. День на кінофабриці. Ціна 55 к.
Н. Ушаков. Три оператори. Ціна 35 к.
Марко Вороний. Трюки в кіні. Ціна 25 к.
Ю. Кривдин. Що таке кіно. Ціна 30 к.
І. Воробйов. Про українське кіно. Ціна 35 к.
М. Буш. Найважливіше з мистецтв. Ціна 15 к.
Л. Скрипниченко. А. Бучма. Ціна 15 к.
М. Бажан. О. Довженко. Ціна 20 к.
Які сценарії потрібні українському кіну.
Ціна 10 к.

Ю. Заярний та Веронель. Кіно-кооперативне т-во. Ціна 1 крб. 20 к.
Альбом „Українське кіно“. Ціна 1 крб.
С. Орелович. Нотатки фільмаря. Ціна 60 к.
П. Нечес. Кіно-актори та кіномани.
О. Фомічева. Кіно за кордоном.
М. Лядов. Як писати сценарій. Ціна 60 к.
Кіно-оповідання „Поламані світлотіні“.
В. Охрименко. Контакт (кіно-повість) Ціна 75 к.

Дм. Батуров. Кіно—знаряддя культури.
Й. Дельмонт. Дикі звірі в кіні. (Окрем. вип.).
Ціна 15 к.
Ц. Солодар. „Кіно на селі“.
Ю. Яновський. „Голівуд на Чорному морі“.
Я. Савченко. „Народження українського кіна“.
„Кіно—радіом“.
„Історичний огляд театру Франка“.
В. Яблуненко. „Блискуча кар'єра“.

П'Є С И:

І. Лисенко. „Провал“.
К. Кошевський. „Голодні хуторі“.
К. Кошевський. „Записна книжка“.
К. Кошевський. „Будні“.
Усенко. „Весела вечірка“.
Коваленко. „Нема викруту“.
Заданський. „Кругий пан“.
О. Струменко. „Колектив“.

Вимагайте по всіх кіно-театрах, клубах тощо спеціальне число журналу „РАДЯНСЬКЕ МИСТЕЦТВО“, присвячене колективізації села.

УКРТЕАКІНОВИДАВ — КИЇВ, БУЛЬВАР ШЕВЧЕНКА, 12, ТЕЛЕФОН 4-81.

КІ

НО-КАЛЕНДАР

ВУФКУ

ПО ВСІХ

ЕКРАНАХ

УКРАЇНИ

**ПРОТЯГОМ ТРАВНЯ МІСЯЦЯ
ДЕМОСТРУВАТИМУТЬСЯ**

ТАКІ ФІЛЬМИ

„КОНТАКТ“

„ЛІТУН І ДІВЧИНА“

„ДНІПРО В БЕТОНІ“